Dosarul nr. 3r-531/23; (2-22155334-02-3r-08112023)
Prima instanţă: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Sîrbu Victor)

D E C I Z I E

21 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de Vignan Igor, împotriva încheierilor Judecătoriei Chişinău sediul Rîșcani din 31 octombrie 2022 și 14 iulie 2023,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Vignan Igor către Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral,

c o n s t a t ă :

La data de 25 octombrie 2022 Vignan Igor a înaintat o acțiune de contencios administrativ împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 31 octombrie 2022, reclamantului Vignan Igor s-a acordat un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 11-13)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 14 iulie 2023, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vignan Igor (f.d. 17-18).

La data de 21 august 2023 Vignan Igor a depus recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 31 octombrie 2022 și 14 iulie 2023 (f.d. 21-23), cererea de recurs fiind întocmită în limba rusă.

La data de 08 noiembrie 2023 cauza nominalizată a fost repartizată în mod aleatoriu, prin intermediul PIGD, spre examinare în ordine de recurs judecătorului-raportor Dașchevici Grigore.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2023, recurentului Vignan Igor i-a fost acordat un termen de 15 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de recurs în limba de stat (f.d. 27-30), încheierea fiind notificată recurentului la data de 02 decembrie 2023, fapt confirmat prin avizul poștal nr. DS*****S, anexat la dosar (f.d. 34).

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din actele cauzei rezultă că Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani a pronunțat încheierile contestate la 31 octombrie 2022 și 14 iulie 2023, ultima încheiere fiind comunicată recurentului la data de 05 august 2023 (f.d. 20), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 21 august 2023, astfel, Colegiul conchide că recursul a fost depus în termen.

Studiind materialele cauzei, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunţate se reţin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanţa adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

În conformitate cu 241 alin. (3) Cod administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art. 236 alin. (2) din cap. III din cartea a treia a Codului administrativ indică că, apelul se declară inadmisibil în special când: a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel; b) apelul este depus în mod repetat; c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită; d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1); e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin.(2); f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art. 234 alin.(1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Colegiul reține că legiuitorul prin expresia „în special”, din conținutul normei art. 236 alin. (2) Cod administrativ, a indicat că temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv prin lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate la etapa examinării cererii de recurs.

Colegiul constată la caz că, Vignan Igor a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație și fără a anexa traducerea cererii de recurs, deși este obligat prin lege să depună actul enunțat în limba oficială a statului.

Recurentului Vignan Igor i-a fost acordat un termen de 15 zile calendaristice de la data recepționării încheierii, pentru prezentarea recursului tradus în limba de stat, încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2023 fiind notificată recurentului la data de 02 decembrie 2023.

Respectiv, termenul limită de prezentare a recursului în limba de stat a expirat la data de 18 decembrie 2023 (proxima zi lucrătoare, în condiţiile în care a 15-a zi oferită de instanţă expira în zi nelucrătoare).

În această ordine de idei, Colegiul reține că în conformitate cu prevederile art. 26 Cod administrativ, limba de procedură în faţa autorităţilor publice şi a instanţelor de judecată competente este cea prevăzută de legislaţie. Deci, unul din principiile comune și fundamentale ale procesului de contencios administrativ este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 26 din Cod administrativ și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

La rândul său, prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Colegiul reține în speță și prevederile art. 1 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora, legislaţia administrativă se întemeiază pe normele constituţionale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi şi în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative şi care trebuie să fie în concordanţă cu Constituţia Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Totodată, prin hotărârea din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești. Curtea a notat că, conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Din cele menționate rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba prevăzută de legislație, iar cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba prevăzută de legislație, au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

În aceste condiții, Colegiul constată că recurentul Vignan Igor, contrar prevederilor art. 26 Cod administrativ, a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, fără a anexa traducerea cererii de recurs şi nu a lichidat neajunsul în termenul acordat prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2023, adică până la data de 18 decembrie 2023.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în „Secțiunea 1” este redactată într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, prin prisma art. 236 alin. (2), coroborat cu art. 26 Cod administrativ, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma inadmisibilității recursului.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba oficială, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba prevăzută de legislație.

Din considerentele menționate Colegiul ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vignan Igor, sub aspectele sus-enunțate.

Totodată, Colegiul consideră necesar de a explica recurentului, prin prisma art. 241 alin. (3), 236 alin. (2), 233 alin. (1), 211 alin. (1) şi 207 alin. (4) ale Codului administrativ, că declararea recursului ca inadmisibil în baza temeiului sus-indicat, nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași recurent cu aceeași cerere de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. a), 236 alin. (2) şi 26 ale Codului administrativ, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se declară inadmisibil recursul depus de Vignan Igor, împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 31 octombrie 2022 și 14 iulie 2023.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore